

פול גוגן (מאת לורנס וואלזבט חנסון, הוצאת עידית, 304 עמודים) שימש עד כה נושא לתריסר ספרים וסרטים ביוגרפיים, או ביוגרפיים למחצה, המפורסם בספרים: הפרוטה והירח של סומרסט מוהם, אשר החדיר לכל בית תרבותי את קורות הצייר הדור האנטיקווי — החל במריבותיו עם אשתו הראשונה, וכלה ביחסיו עם וינסנט ואן גוך ומותו ממחלת הצרעת באי סהיטי. אף על פי כן החליטו המחברים כי חיי גוגן גדושים עדיין פרשיות בלתי ידועות. התוצאה: פולמוס עם מקורות ביוגרפיים אחרים, המשתרע על עשרות עמודים, גוסל מן הספר את מרבית חיגו.

רק פה ושם פזורים עובדות וקטעי מס' מכים על חיי פול גוגן, אשר הקורא יכול למצוא בהם עניין־מה. אחרים מהם:

● הצייר ההולנדי וינסנט ואן גוך לא כרת את אוזנו מתוך אהבה מסולמת ליצירת צרפתיה, כפי שסופר בספרו הביוגרפי של אירווינג סטון התאוה לחיים. הוא עשה זאת אך ורק מפני שידו, פול גוגן, התקוטט איתו, עזב את ביתו בכעס. ● השקפת גוגן על חבריו האמנים: „אני מאמין ביום הדין, בו ידונו לעינינו איומים כל אלה אשר בעולם הזה יעזו לעינות פרקמטיה באמנות הנאצלת והצרו־פה...“

● דברי הסופר־המבקר אוגוסט (העלמה יוליה) סטרינדברג על גוגן: „הוא פרא, המתעב את התרבות רבת הפנעים; מין טי־טאן, אשר בקינאתו את הבורא הוא יוצר לו בזמנו החופשי עולם קטן משלו; ילד המסרק לחתיכות את צעצועיו, כדי לבנות לו אחרים; אדם שולל ובו, המעדיף לצבוע לו שמיים אדומים, מאשר לראותם כחולים, כדרך ההמון...“

● גוגן לא מת רק ממחלת הצרעת. הוא היה נגוע גם במחלה תרבותית יותר: עגבת, שדבקה בו בהיותו בפאריס. את כל שאר העובדות המופיעות בספר ניתן לסכם בשתי מלים: האמת המשעממת.

רצה בעימי

אהבה ראשונה ואחרונה (מאת ברוך ירושלים, הוצאת המחבר, 60 עמודים) הינו סיפור פרימיטיבי, מלא סתירות ילדיות תיות ורעיונות פילוסופיים מבולבלים, על התנגשות בין התרבות המודרנית לבין הישנות פשטות הקלאסית של אי יוון. סמל הפשטות: אתינה, בת האי כיוס, המחלקת את זמנה בין רעיית־עיוס לעיון בחיי הדבורים של מטרלינק.

כדי לגרום להתנגשות בין אתינה לבין התרבות המנוונת, ממת המחבר, כראש וראש שונה, את אמה החולה. היתומה האומללה נשארת בידי לאמבר, פרופסור צרפתי טוב לב, המלעיס אותה בספרות פילוסופית. לא־מיתו של דבר רוחש הפרופסור כלפיה כחנות לא־פילוסופיות: הוא רוצה להשיאה לזיאק וילסון, בנו של תעשיין אמריקאי עשיר, כדי להציל את זיאק מצפורניה של פרידה, נערה אמריקאית מנוונת.

פרידה מגיעה ליוון ביעף, כדי לסכל את המזימה. אולם פרופסור לאמבר ואשתו מצ־ליחים להרחיק אותה מעל זיאק, להחזיר אותה בתשובה, להפכה לנערה חובבת צניעות ופשטות. היא אפילו מסכימה לשמש שושבינה בחתונתם של זיאק ואתינה.

נראה כי המחבר חושש שסיום זה הינו מתוך מדי, היות והוא פותח בהילולה של רציחות ספרותיות: וילסון האב ואשתו נהר־גים בתאונת מטוס; פרופסור לאמבר מת משבץ הלב; אשת הפרופסור שובקת חיים כתוצאה מחולשה כללית.

פרידה האומללה מוסיפה לחיות ולסבול — ממש כמו קוראי סיפור זה.

בין הכרכים

החסידה הולכת

ניסוי רבי־עניין בשטח החינוך המיני עור מדת לבצע הוצאת הדור התל־אביבית. היא מסיימת את הדפסת ספרם של ד״ר מילטון לויץ וג׳ין זליגמן בתרגומה של סופרת הילדים מרים יל־שטקליס. שיטתם של שני המחברים שונה מן השיטה האמריקאית ה־מקובלת של הדגמת תהליכי ההפראה על ידי תיאורים מחיי הצפורים והדבורים. הם מעדיפים לתאר את מעשי בני האדם עצמם. אמר מנהל הוצאת הדור יעקב (״יואל״) עמרמי: „נקחה כי ספר זה יהיה שלב נוסף בתהליך חיסול החסידה המסורתית.“

עשרה דפיס מתוך ספרו החדש של שמואל כץ - „מדן ועד סיני“

שמוליק בסיני

— תראה, הגמעה כבר היו פה...

— את כל זה אני צריך לקחת?

צללים קטים לתחיה

ילדי עזה: „נאצר בלירה!“

תמרי אל־עריש

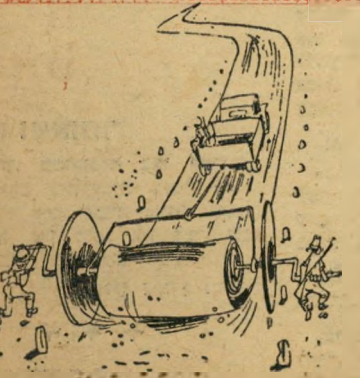
— אולי אתה רואה ישראלי שאפשר להיכנע לו?

אגף אפסנאות / מחלקת גולגולות אדם

במזר סנט־קתרין: מיסדר זקנים

פינוי

ים 106 1966